

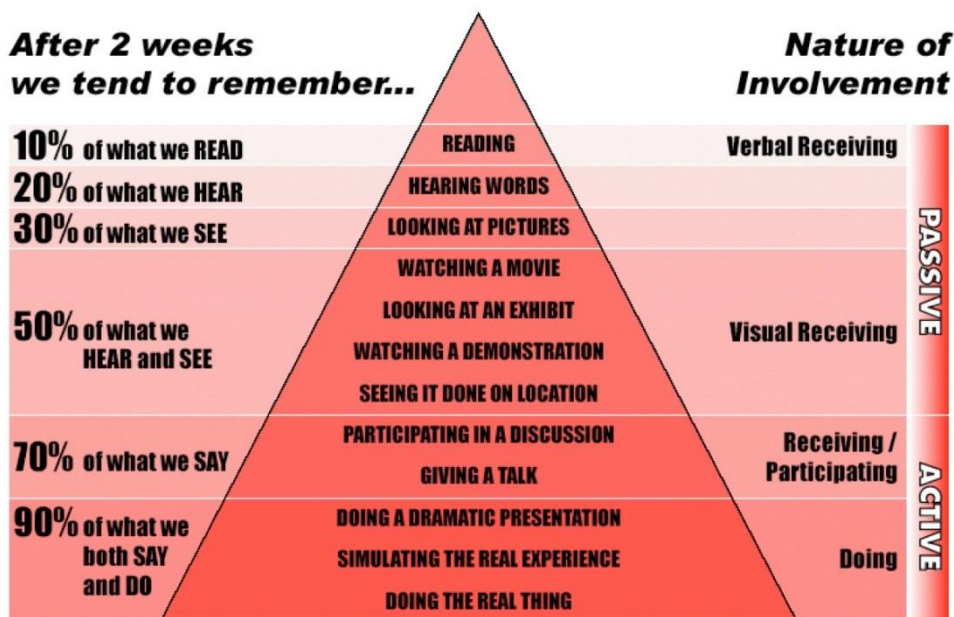
«««« متن، فونت و رنگ مناسب برای پاورپوینت «»»»»

www.kharazmi-statistics.ir

اساسا چرا از پاورپوینت استفاده می کنیم؟

برای این که به این سوال پاسخ بدهم ابتدا به هرم یادگیری می پردازم. هرم یادگیری که در تصویر زیر مشاهده می کنید نتیجه تحقیقات Edgar Dale است که در حدود سال 1970 تهیه شده است.

Cone of Learning (Edgar Dale)

Edgar Dale, Audio-Visual Methods in Technology, Holt, Rinehart and Winston.

مطابق طبقه بندی های انجام شده در این هرم، خواندن مطالب ۱۰٪، شنیدن ۲۰٪ و دیدن تصاویر ۳۰٪ باعث یادگیری می شود؛ ۵۰٪ از میزان یادگیری با شنیدن و دیدن همزمان اتفاق می افتد که کلاس های درس و سمینارها بیشتر در این محدوده قرار می گیرند. ۷۰٪ از یادگیری با صحبت کردن و محاوره بدست می آید و ۹۰٪ از یادگیری با تجربه

مستقیم بدست می آید. تحقیقات نشان داده که سمینارها می توانند در بهترین حالت ۵۰٪ از مواردی را که بیان می کنند به مخاطب خود آموزش دهند.

نقش استفاده از پاورپوینت در این مرحله شناخته می شود. استفاده از اسلاید ابزاری است که به سخنران یا فرد آموزش دهنده کمک می کند تا میزان اثربخشی مطالبی که بیان می کند را بالا ببرد. در طراحی پاورپوینت ها باید دقت داشت تا آنچه که قرار است از زبان سخنران بیان شود در اسلایدها نمایش داده شود و سخنران باید بتواند هماهنگی مناسبی بین اسلایدها و مطالبی که می گوید برقرار کند. بدین ترتیب می تواند با ارجاع به موقع مخاطب به اسلاید و با نمایش یک تصویر، یک جمله و یا حتی یک کلمه تاثیر مناسبی بر مخاطب بگذارد.

چگونه یک پاورپوینت خوب تهیه کنیم؟

متن پاورپوینت باید گویا و واضح باشد، پس فاصله سطرها و شماره فونت حروف باید به گونه ای باشد که در حالت نمایش بر روی پرده ویدئو پروجکشن و یا تلویزیون از همه نقاط اتاق جلسه قابل خواندن باشد. به همین دلیل نمی توان از فونت های کوچکتر از ۲۰ برای متن و ۳۶ برای تیتراستفاده کرد.

بهتر است به جای بولد کردن، از شماره های بیشتر برای بزرگتر شدن متن استفاده کنیم زیرا که بولد شدن در بیشتر مواقع از وضوح حروف می کاهد. فاصله سطرها نیز باید ۱.۲۵ یا بیشتر باشد. اما فاصله میان خطوط نباید به قدری باشد که ارتباط مطالب قطع شود. به مثال های زیر توجه کنید:

الف) متن خوانا و گویا: با شماره فونت ۴۰ برای تیترا و ۲۸ برای متن و فاصله سطر ۱.۵

ویژگی های متن پاورپوینت

- فاصله سطر مناسب و شماره فونت واضح
- فونت خوانا
- کنتراست رنگ حروف و زمینه
- صفحه آرایه مناسب

ویژگی های متن پاورپوینت

حتما می دانید که متن پاورپوینت باید گویا و خلاصه باشد و در هر صفحه از دو تا سه و نهایتا شش سطر تجاوز نکند. استدلال ما در این مورد آن است که:

- متن پاورپوینت باید گویا و واضح باشد. بنابراین فاصله سطرها و شماره فونت حروف باید به گونه ای باشد که در حالت نمایش بر روی پرده ویدئو پروجکشن و یا تلویزیون از همه نقاط اتاق جلسه قابل خواندن باشد. به همین دلیل نمی توان از فونتهای کوچکتر از ۱۸ برای متن و ۳۶ برای تیتر استفاده کرد. بهتر است به جای بولد کردن، از شماره های بیشتر برای بزرگتر شدن متن استفاده نماییم زیرا که بولد شدن در بیشتر مواقع از وضوح حروف می کاهد. فاصله سطرها نیز باید ۱.۲۵ یا بیشتر باشد. اما فاصله میان خطوط نباید به قدری باشد که ارتباط مطالب قطع شود.

- بدیهی است که برای خوانا بودن هر متنی شرط اصلی خط خوانا است. در متنهای الکترونیکی امروز هم فونت همان رسم الخط است. بنابراین انتخاب بهترین فونت تعیین کننده دیده شدن و خوانده شدن بهتر از سوی مخاطب است. برای این منظور باید به هدف متن، ویژگی های مخاطب و موضوع بحث توجه کنیم و سپس واضح ترین فونت را انتخاب نماییم.

ناخوانا: با

(ب) متن

شماره فونت ۳۰ برای تیتر و ۲۲ برای متن و فاصله سطر کمتر از ۱.۰

(ج) متن گسسته: با فاصله سطر ۳.۰

ویژگی های متن پاورپوینت

متن پاورپوینت باید گویا و واضح باشد. بنابراین فاصله سطرها و شماره فونت حروف باید به گونه ای باشد که در حالت نمایش بر روی پرده ویدئو پروجکشن و یا تلویزیون از همه نقاط اتاق جلسه قابل خواندن باشد.

نکته دیگری که در این مثال‌ها مشاهده می‌کنید انتخاب متن مناسب است. همان‌طور که می‌بینیم آوردن توضیحات در پاورپوینت و در حالی که سخنران درباره آن صحبت می‌کند حشو است. ما از مخاطب انتظار داریم که با توجه به عناوین بحث در پاورپوینت جریان بحث را گم نکند و ذهنش با سازمان بحث آشنا شود و نه آن‌که به خواندن توضیحات مشغول شود.

چه بسا خواندن این توضیحات پرسش‌هایی ایجاد کند که بیرون از بحث سخنران بوده و طرح آنها رشته کلام را از دست وی خارج کند. بطور کلی وظیفه پاورپوینت این است که در یک نگاه خوانده شود و مخاطب را به سخنرانی علاقه مند کند.

بدیهی است که برای خوانا بودن هر متنی شرط اصلی خط خوانا است. در متن‌های الکترونیکی امروز هم فونت تعیین کننده خوش خطی است. بنابراین انتخاب بهترین فونت تعیین کننده دیده شدن و خوانده شدن بهتر از سوی مخاطب است. برای این منظور باید به هدف متن، ویژگی های مخاطب و موضوع بحث توجه کنیم و سپس واضح ترین فونت را انتخاب کنیم. مثال‌های زیر را ببینید و توجه داشته باشید که شماره فونت در هر سه ثابت است:

الف) متن غیر رسمی: فونت B Helal برای تیتر و B Homa برای زیر تیتر

ب) متن رسمی: فونت B Titr برای تیتر و B Mitra برای زیر تیتر

ج) متن ناخوانا: فونت B Arshia برای تیترو B Elham برای زیر تیترو

رنگ هم از نکات تعیین کننده در دیده شدن و خوانده شدن متن است. انتخاب رنگ تا اندازه زیادی سلیقه‌ای است اما پیش از سلیقه باید توجه داشته باشیم که ترکیب رنگ‌های صفحه ما با مخاطب و موضوع بحث تناسب داشته و در بدترین شرایط نیز به دیده شدن متن کمک کند.

دو شیوه اصلی یکی انتخاب زمینه روشن و متن تیره و دیگری زمینه تیره و متن روشن است. در شیوه اول حروف برجسته می‌شوند و در دومی عمق پیدا می‌کند. هر دو این شیوه‌ها مناسب هستند به شرط آن که میزان کنتراست میان زمینه و نوشته رعایت شود و متن با رنگ مناسب کاملاً از زمینه متمایز گردد.

برای آن که بدانیم چه رنگ‌هایی در کنار هم چشم نوازتر هستند باید کمی‌رنگ‌شناسی بدانیم و رنگ‌های مکمل، متضاد و درصد ترکیب آنها را بیاموزیم. طرح این مباحث از حوصله این مطلب بیرون است؛ اما آنچه بیش از همه می‌تواند به ما کمک کند ترکیب رنگ‌ها در طبیعت است. طبیعت به ما می‌گوید که ترکیب رنگ **قرمز** و سیاه و **زرد** و سیاه برای اعلام خطر است و در نتیجه اگرچه در ابتدا جذاب است اما در بلند مدت مخاطب را خسته می‌کند. پس شاید بتوان از آنها برای صفحه شروع استفاده کرد اما برای متن اصلی مناسب به نظر نمی‌رسند. در مقابل ترکیب آفتاب و آبی آسمان را بیاد بیاوریم که تاچه اندازه به لذت بردن ما از مناظر منجر می‌شود.

همچنین در ارتباط با صفحه شروع بهتر از از پس زمینه تیره و برای صفحه متن از تصویر روشن استفاده شود.

الف) صفحه شروع با زمینه تیره

ب) صفحه متن با زمینه روشن.

منبع

بخش پژوهش های دانش آموزی سایت تبیان. تهیه و تنظیم: فاطمه گودرزی